

Z p r á v a

o činnosti Městské knihovny ve Svitavách

za rok 2011

Předkládá:

Milada Vacková, ředitelka

Městská knihovna ve Svitavách je příspěvkovou organizací Města Svitavy od 1.ledna 2003. V souladu se zřizovací listinou byl vypracován knihovní řád, který upravuje práva a povinnosti knihovny a jejich uživatelů. *Knihovní řád* je vyvěšen v prostorách knihovny i na webových stránkách www.booksy.cz, přílohou je *Ceník služeb*.

I. Úloha a cíle knihovny

„Veřejná knihovna je místní branou do světa vědomostí a základním předpokladem celoživotního vzdělávání, nezávislého rozhodování a kulturního rozvoje jednotlivců i společenských skupin.“

(Manifest IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách)

Městská knihovna ve Svitavách je dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) základní knihovnou s univerzálním fondem. Plní funkci městské knihovny s působností na území města Svitavy a je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích výkonem regionálních funkcí pro 113 knihoven na území okresu Svitavy.

Knihovna shromažďuje knihovní fond a zpřístupňuje kulturní hodnoty a informace v nich obsažené bez omezení ve smyslu jazykovém, náboženském, etnickém, ekonomickém, vzdělanostním či věkovém. Poskytuje výpůjční, bibliografické a informační služby, pořádá kulturní a výchovné akce, zajišťuje další doplňkové služby s cílem napomáhat vytváření infrastruktury pro oblast vzdělávání, zpřístupňování informací z oblasti veřejné správy, informací na podporu podnikání, aktivního využívání volného času. Zprostředkovává, zpřístupňuje a uchovává výsledky lidského poznání a kulturního dědictví.

Charakteristickým rysem současného vývoje knihoven je rostoucí podíl elektronické komunikace a zvyšující se objem digitálních dokumentů. Rozvoj informačních a komunikačních technologií zásadním způsobem ovlivňuje činnost knihoven, mění tradiční postupy a služby, které pak kladou větší nároky na odbornost pracovníků a jejich další vzdělávání.

Městská knihovna ve Svitavách je místem veřejně přístupného Internetu.

II. Knihovní fondy

V roce 2011 jsme nakoupili a zpracovali 1.214 svazků beletrie, 548 naučných knih, 204 hudebních CD a 152 zvukových knih pro slabozraké a nevidomé. Celkový stav fondu vykazuje k 31. 12. 2011 celkem 133.578 knih, brožur, audiovizuálních dokumentů a naučných CD-ROMů. Základním kritériem při akvizici dokumentů je struktura čtenářů, zaměření středních škol ve městě, důležité je také regionální hledisko. Častěji objednávané tituly knih z jiných knihoven prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby se snažíme získat do svého fondu. Prostřednictvím webového formuláře si mohou čtenáři sami navrhnout tituly, které bychom měli do fondu pořídit. S ohledem na nedostatek finančních prostředků na nákup literatury z důvodu úsporných opatření ale nákup nepokrývá velké procento vydávané produkce.

Do hudebního oddělení doplňujeme kromě hudebních nahrávek také literaturu s hudební tematikou a odborná periodika. Cílem je, aby byly ve fondu zastoupeny všechny žánry.

Fond regionální literatury je doplňován o díla mající vztah ke svitavskému regionu a o zajímavé práce studentů místního gymnázia. Počet svazků regionální literatury vykazuje ke konci roku 530 publikací a 25 titulů regionálních periodik.

MěK ve Svitavách v roce 2011 odebírala pouze 79 titulů novin a časopisů, počet byl proti minulým letem v důsledku úsporných opatření značně zredukován. Některé tituly nakupujeme z remitendy s velkou slevou. Jedná se o starší čísla vrácená ze stánkového prodeje (cca 3 měsíce), u kterých není prioritní aktuálnost nebo sezónnost. Seznam těchto periodik je zveřejněn v katalogu knihovny a dostupný na internetových stránkách www.booksy.cz. Koncem každého kalendářního roku provádíme analýzu využívání jednotlivých titulů a odběr upravujeme.

Průběžně je prováděna aktualizace fondu, vyřazování zastaralé naučné literatury a opotřebovaných knih. Ve výpůjčním protokolu ověřujeme využití jednotlivých publikací a u naučné literatury podle tematických skupin kontrolujeme, zda není již dost novějších adekvátních náhrad za starší opotřebované publikace z daného oboru.

Stává se, že některý čtenář půjčený dokument zničí nebo ztratí. Požadujeme po něm koupi stejného titulu téhož nebo novějšího vydání. Pokud již nelze knihu sehnat, zaplatí cenu knihy a poplatek za zpracování.

Elektronický katalog knihovny je přístupný na webových stránkách knihovny (www.booksy.cz) a umožňuje vyhledávání a rezervaci žádaných titulů z domova nebo zaměstnání (viz příloha – pro ilustraci četnost návštěv www katalogu v některých náhodně vybraných měsících roku). Po zadání čísla čtenářského průkazu a hesla umožňuje také kontrolu vlastních výpůjček čtenářů.

ROK 2011	Počet dotazů (hledání)	Počet vstupů do katalogu		Počet vstupů do už. konta	
		z prostoru knihovny	z prostoru mimo knihovnu	z prostoru knihovny	z prostoru mimo knihovnu
Ledén	25586	1525	1259	21	214
Únor	24187	1421	1285	29	193
Březen	25936	1682	1407	15	225
Duben	20755	1383	1043	32	198
Květen	20082	1217	1090	23	187
Červen	20130	1244	1272	25	204
Červenec	22351	1064	1638	22	222
Srpen	18897	994	1075	8	230
Září	24231	1508	1240	21	201
Říjen	26679	1573	1463	31	260
Listopad	25950	1524	1358	41	262
Prosinec	20492	1194	1064	21	266
CELKEM	275276	16329	15194	289	2662
		31523		2951	

Záznamy o zpracovaných dokumentech posíláme do souborného katalogu uživatelů knihovního systému LANius a Clavius (SKAT), který usnadňuje práci katalogizátorů a využívá se jako informačně-lokační údaj pro meziknihovní výpůjční službu. Od r. 2009 také

pravidelně zasíláme záznamy o nakoupených knihách do Souborného katalogu Národní knihovny ČR (podmínka pro získávání grantů z programů Ministerstva kultury ČR).

Ukazatele o stavu knihovního fondu

- naučná literatura z celkového počtu 29,1 %
- beletrie z celkového počtu 68,6 %
- ostatní dokumenty (zvukové a elektronické) 2,3 %
- obrat knihovního fondu 1,1 x

III. Čtenáři a návštěvníci knihovny

Knihovnu pravidelně navštěvuje 2.918 (což je 17,1 % z počtu obyvatel), z toho 804 dětí do 15 let. Celkový počet návštěvníků knihovny za uvedené období dosáhl počtu 71.370, což je o 8.455 více než v roce 2010. On-line služeb knihovny využilo 17.856 uživatelů. Kulturních akcí knihovny (celkem 111 akcí) se zúčastnilo 3.667 osob, vzdělávací akce (celkem 122) navštívilo 1.847 zájemců.

Vykazovaná čísla mohou být zkreslena tím, že z rodiny si zaplatí jeden dospělý nebo dítě čtenářský průkaz a využívá ho celá rodina. Tomu nasvědčují údaje evidované v jednotlivých odděleních.

Oddělení pro dospělé, studovna a hudební:

návštěvníků celkem 2.355
z toho dětí do 15 let 327

Dětské oddělení:

návštěvníků celkem1.191
z toho dětí do 15 let 592

Složení čtenářů podle věku:

do 15 let	27,5 %
16 – 19 let	9,1 %
20 – 29 let	12,8 %
30 – 39 let	16,3 %
40 – 49 let	11,5 %
50 – 59 let	8,6 %
60 – 69 let	8,1 %
70 – 79 let	4,9 %
nad 80 let	1,2 %

Rozdělení čtenářů podle pohlaví:

ženy	67,3 %
muži	32,7 %

Rozdělení podle bydliště:

místní	77,9 %
ostatní	22,1 %

(13,8 % čtenářů jsou studenti, 21,2 % žáci základních škol, 12,2 % úředníci a státní zaměstnanci, 12,5 % důchodci, 5,6 % dělníci, 6,8 % zaměstnanci obchodu a služeb, 5,5 % pedagogičtí pracovníci, 4,7 % ženy v domácnosti, 4,5 % zaměstnanci zdravotnictví, 2,9 % nezaměstnaní a 10,3 % ostatní).

Pokud jde o žáky a studenty svitavských škol: nejvíce čtenářů knihovny přichází ze ZŠ Felberova, Sokolovská a Riegrova, ze středoškoláků jsou našimi čtenáři především studenti gymnázia a obchodní akademie.

IV. Služby knihovny

Veřejné knihovnické a informační služby knihovny jsou uvedeny v knihovním řádu.

Patří sem:

- půjčování knih, periodik, hudebních CD, zvukových knih pro slabozraké a nevidomé mimo knihovnu,
- prezenční půjčování (z příruční a regionální knihovny, nejnovější čísla periodik),
- informační služby s využitím tištěných a elektronických médií,
- rezervace dokumentů,
- meziknihovní výpůjční služba,
- pořádání vzdělávacích a kulturních akcí,
- lekce ve využívání katalogů a přístupných databází,
- školení pro práci s internetem a elektronickou komunikací,
- kopírování.

Základní výpůjční a informační služby jsou poskytované ze zákona zdarma. Jedná se především o absenční a prezenční půjčování knih, periodik, hudebních nosičů, zvukových dokumentů pro slabozraké a nevidomé a meziknihovní výpůjční službu.

Pracovníci výpůjčních služeb poskytují informace faktografického a bibliografického charakteru, informace o dostupnosti fondů, umožňují přístup k elektronickým databázím (mediální databáze Anopress, právní systém CODEXIS), pomáhají vyhledávat informace na internetu. Je možné dohodnout i individuální konzultace k využívání elektronických zdrojů.

Nadstandardní služby jsou placené (kopírování, skenování, ukládání informací na externí disky, tisk).

Městská knihovna je otevřena 45 hodin v týdnu. **Výpůjční doba:**

Oddělení pro dospělé	pondělí	9 – 18 hod.
	úterý	9 – 18 hod.
	středa	9 – 18 hod.
	čtvrtek	12 – 18 hod.
	pátek	9 – 18 hod.
	sobota	9 – 12 hod.
Dětské oddělení	pondělí	12 – 18 hod.
	úterý	12 – 18 hod.
	středa	9 – 18 hod.
	čtvrtek	12 – 18 hod.
	pátek	12 – 18 hod.
	sobota	9 – 12 hod.

a) Výpůjční služby

Výpůjční služby jsou hlavní činností knihovny. Výpůjční lhůta je stanovena na 30 dní, pro hudební nosiče je to pouze 1 týden (půjčujeme maximálně 5 kusů). Čtenáři si v roce 2011 půjčili 148.921 dokumentů (o 2.185 méně než v roce 2010 – v důsledku omezeného nákupu knih a redukováného počtu titulů periodik z důvodu nařízených finančních úspor, většina pravidelných čtenářů žádá pouze nové knihy) a to:

<u>dospělí</u>	naučná literatura	30.452	20,45 %
	beletrie	70.259	47,18 %
	periodika	15.631	10,50 %
	ostatní dokumenty	3.715	2,49 %
<u>děti</u>	naučná literatura	5.949	3,99 %
	beletrie	20.351	13,67 %
	periodika	2.415	1,62 %
	ostatní dokumenty	149	0,10 %

Prezenční výpůjčky evidujeme pouze ve studovně – celkem jich bylo za rok 2011 2.908. Většinu z tohoto počtu tvoří výpůjčky novin a časopisů. Mimo knihovnu se půjčují pouze starší periodika, nejnovější výtisky jsou k dispozici pouze v knihovně.

V roce 2011 bylo vyřízeno 3.131 rezervací na vypůjčené dokumenty. Rezervovat dokumenty si uživatelé mohou při osobní návštěvě knihovny nebo prostřednictvím dálkového přístupu do katalogu knihovny. Upozornění na rezervované tituly posíláme poštou, pokud čtenář uvede svůj e-mail nebo číslo mobilního telefonu, pošle systém zprávu elektronicky. Tato služba je zpoplatněna.

Ukazatele výpůjček:

- počet výpůjček na 1 obyvatele 8,7 výpůjček
- počet výpůjček na 1 čtenáře za 1 rok 51,0 svazků
- počet výpůjček na 1 svazek, tj. obrat fondu 1,1 svazku

b) Meziknihovní výpůjční služba (MVS, MMVS)

Pokud nemá knihovna některou knihu či článek ve svém fondu, objednáme ji čtenáři prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby z jiných knihoven na území ČR, případně z jiných zemí. Tato služba se vlivem elektronické komunikace velice zrychlila, někdy je dodán požadovaný článek během několika hodin, objednaná kniha již druhý den. Za uvedené období bylo pro naše čtenáře vyřízeno 268 požadavků z knihoven v České republice a 1 požadavek z Anglie (dodána elektronická kopie dokumentu na CD). Z našeho fondu jsme půjčili kooperujícím knihovnám celkem 401 publikací.

Vnitrostátní MVS je bezplatná, čtenář přispívá pouze na poštovné ve výši 50,-- Kč. Výpůjčky ze zahraničí se platí. Výše poplatku se pohybuje od 250,-- do 450,-- Kč za každý zajištěný titul, záleží na zemi, ze které jsou požadovány. Zájemce na tuto skutečnost předem upozorňujeme.

c) Kopírovací služby

Placenou službou je kopírování dokumentů. Preferujeme kopírování z vlastních materiálů knihovny pro registrované čtenáře, tyto služby poskytujeme také veřejnosti. Ceník služeb je zveřejněn v půjčovně a na internetových stránkách knihovny.

d) Informační služby

Informační služby jsou druhou nejdůležitější složkou služeb knihovny. S rozvojem internetu a elektronických zdrojů se zvyšuje možnost kvalitnějšího uspokojování informačních požadavků našich uživatelů. Knihovna zpřístupňuje vedle tradičních dokumentů i elektronické zdroje informací (ČTK, ANOPRESS, CODEXIS). Systém zaregistroval 351 vstupů do databází, zobrazeno bylo celkem 9.779 dokumentů.

Vytváříme databázi „Regionální osobnosti“, která v současné době obsahuje 928 záznamů o významných osobnostech, které měli vztah k našemu regionu. Vyhledávání v tomto informačním zdroji je možné z různých hledisek (jméno, instituce, obor, místo působení, rok narození či úmrtí) a je dostupný na webových stránkách knihovny. Databáze je průběžně doplňována excerpcí regionálního tisku.

e) Služby pro slabozraké a nevidomé

Speciální službou pro handicapované spoluobčany je půjčování zvukových nosičů s nahrávkami nejrůznějších literárních děl (MC, CD, nově vydávané již pouze ve formátu MP3) a přístup na internet pomocí speciálních programů, které převádí písmo do zvukové podoby. Občanů se zrakovým postižením přibývá a o tuto bezplatnou službu je zájem. Stačí potvrzení od lékaře nebo pobočky organizace SONS.

f) Služby pro nezaměstnané

Po dohodě s Úřadem práce a vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ umožňujeme nezaměstnaným využívat služby knihovny zdarma. Mohou si vyhledávat pracovní místa na internetu, někdy pracovníci pomáhají s prací na PC (životopis, založení e-mailové schránky apod.). Podmínkou je předložení průkazu uchazeče o zaměstnání nebo potvrzení odboru sociálních věcí. Nezaměstnaní tuto službu ale příliš často nevyužívají.

g) Internet

Knihovna je napojena na lokální internetovou síť SYNET. Po přestěhování do nových prostor se výrazně zvýšil počet stanic s internetovým připojením. Uživatelé knihovny mohou vyhledávat v elektronickém katalogu knihovny na 5 PC, informace na internetu na 17 počítačích (z toho 7 na dětském oddělení, 10 ve studovně pro dospělé) a využívat databázi právních dokumentů Codexis (včetně legislativy EU), aktualit mediální databáze Anopress.

Přístup na internet je ze zákona zdarma, omezujeme pouze dobu využívání stanice (čtenáři 1 hodinu, pokud nežádá jiný zájemce, je možné tuto prodloužit, ostatní neregistrovaní uživatelé 30 minut zdarma).

V. Kulturně-výchovná činnost

Kulturně-výchovná činnost je zaměřena především na děti z mateřských, základních, učňovských a středních škol. Snažíme se vzbudit zájem o literaturu v dětech již od útlého věku, je pak pravděpodobnější, že budou navštěvovat knihovnu i v dospělosti, aby se dál vzdělávaly nebo jen využily volný čas. Začátkem školního roku zveřejňujeme aktualizovanou nabídku pořadů pro školní rok 2010/11 na webových stránkách. Většina škol nabídku vítá a akce knihovny zařazuje do svých celoročních plánů.

Knihovna se aktivně zapojuje do celostátních akcí, jako je např. *Březen – měsíc internetu*, *Noc s Andersenem*, *Týden knihoven*, *Celé Česko čte dětem* a *Knížka pro prvňáčka*.

Přehled akcí dětského oddělení

Jednorázové významnější akce mimo pravidelný program knihovny nabízený na internetu:

Najdi cestu webovou divočinou - celostátní soutěž kdy ve stejnou dobu na internetu hrály děti počítačovou hru, ve které si prověřovaly zásady bezpečného přístupu na internet (účast 20 dětí)

Soutěž o puzzle High School musical a další ceny - dlouhodobější (4 kolová) soutěž určená dětem ze sociálně slabších rodin, které odpoledne tráví v knihovně (účast 25 dětí)

Interaktivní beseda pořádaná nakladatelstvím Thovt – následně prodejní výstavka oceněná zvláště před Vánoce rodiči a pedagogy (prodej knih s výraznou slevou) – beseda pro 2 školní třídy (50 dětí)

Jarní prázdniny - každý den byl pro děti připraven zajímavý program např. koláž k oblíbené knížce, turnaj ve stolní hře, čtení knížek... (účast cca 50 dětí)

Noc s Andersenem – letos na téma *Krajinou Václava Čtvrta*. Pohádku dětem četl pan starosta (účast 18 dětí)

Den dětí - v rámci akce města měla i knihovna jedno stanoviště (soutěže, úkoly pro 2 věkové kategorie)

Tajemný hrad Svojanov (autor B. Březovský) – akce pro příměstský tábor MMG – vyprávění, test, kreslení (16 dětí)

Černá hodinka s Martinem – pranostiky, zimní hádanky, pohádka O zlé koze (10 dětí)

Prázdninový detektiv – v průběhu letních prázdnin losování otázek o knížkách a knihovně (průběžně děti, které navštěvují knihovnu)

Výstava ilustrovaných knížek – hlasování o nejoblíbenějšího ilustrátora, soutěž Hádej kdo jsem (podle indicií spisovatelů) – hlasovalo cca 75 dětí

Divadla Evy Hruškové a Jana Přeučila – Popelka, Pověsti české – celkem 4 představení pro 850 dětí

Beseda se spisovatelkou Michaelou Burdovou pro gymnázium a druhý stupeň ZŠ – 2 třídy, 58 dětí

Práce s knižním fondem pro podporu čtenářské gramotnosti zaměřené na rodiny s předškolními dětmi

Kuřříky - 6 druhů tematických kuřříků s literaturou, hrami, ...

Spolupráce se školami:

Mateřské školy

Exkurze zaměřené na první návštěvu v knihovně a prvotní orientaci. Tyto lekce využívají nejen svitavské mateřské školy, ale i MŠ z okolí - Hradec nad Svitavou a Vendolí. Věnujeme se pravidelně i dětem z přípravné třídy speciální MŠ. Naším cílem je vést děti ke vztahu ke knihám od nejtělejšího věku, proto zveme jak přípravné třídy MŠ, tak nižší oddělení mateřinek. Spolupracujeme i s MC Krůček. V roce 2011 se uskutečnily tyto pořady (některé opakovaně):

- Včeličky
- Míčky
- O veselé mašince
- Chodím, hledám
- Krátké a dlouhé hádanky
- Co vše najdeme v knihovně
- O smutné a veselé paní knihovnici aneb hrajeme si s básničkami
- Tiskařská pohádka

Základní školy

Spolupracujeme se všemi školami základními i speciální školou ve Svitavách. Několikrát ročně přijíždí do naší knihovny děti z Vendolí, Radiměře, Hradce nad Svitavou, Opatova a Opatovce.

Speciální péči věnujeme dětem prvních tříd a podporujeme rozvoj jejich čtenářských dovedností. Tyto třídy se pravidelně účastní celoročního projektu, jehož vyvrcholením je *Pasování do stavu čtenářského*. Ve školním roce 2010/2011 se do projektu zapojilo 8 tříd, celkem 185 dětí. Děti z 6 neaktivnějších tříd pak obdržely „Knižku pro prvňáčka“ (knihu nebylo možné zajistit pro všechny třídy, neboť ministerstvo školství počet knih limitovalo).

Oceňujeme přístup školních družin ZŠ Sokolovská, které pravidelně (jedenkrát až dvakrát měsíčně) navštěvují knihovnu. Kolektivní půjčování využívá ZŠ Felberova, kdy v době vyučování navštěvují knihovnu celé třídy. Význam pro podporu četby spočívá v tom, že si děti přečtené knihy navzájem doporučují a diskutují o nich.

Střední a učňovské školy

Pro střední a učňovské školy připravujeme exkurze v oddělení pro dospělé čtenáře. Knihovnu navštěvují všechny první ročníky škol, které v průběhu lekce informační výchovy seznámíme se službami knihovny, vyhledáváním v katalogu a možnostech zajištění potřebné literatury ke studiu prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby.

Vzdělávací programy a společná čtení:

Témata exkurzí na podporu čtenářských dovedností, které se uskutečnily:

- Povídání o pohádkách
- Pohádky pro společné čtení
- Moje nejoblíbenější knížka
- Povídání s prvňáčky o pohádkách
- Jak umím číst
- Jak si vybrat knížku
- Knižky na prázdniny

Pořádané vzdělávací programy a informační lekce:

- Měl jsem psa a kočku – K. Čapek, poslech CD, kreslení
- Jak vzniká knížka – cesta knihy od spisovatele ke knihkupectví
- Macourkoviny – o moderní pohádce a panu Macourkovi
- Hra na spisovatele – vytváření textu z vět, které na sebe navazují
- Hra na ilustrátory – ilustrace k oblíbeným knížkám
- Slohové práce dětí během prázdnin
- Konference spisovatelů
- Hra s názvy knih
- Pohádky o písmenkách
- Ananasová pohádka – tvořivé čtení
- Tiskařská pohádka – o vzniku knížky
- Písmenkové domino
- Barevná pohádka
- Abecedov – hravá exkurze pro prvňáčky
- Zimní a vánoční básničky
- Pracovní list Barbánek – doplňování rýmů
- Obrázkové říkanky
- Hledej Šmudlo – hledání chyb v policích
- Hádanky z pytlíku
- Pohádkové puzzle
- Slohové práce dětí během vánočních prázdnin
- Kniha a já – procvičení vyjmenovaných slov
- Homonyma – propojení veršovaných hádanek s obrázky
- Lingvistická pohádka – čtení pohádky s interaktivním zapojením dětí a hraní se slovy
- Čtenářské deníčky – dlouhodobější práce s třídami na podporu čtení dětí (probíhá již druhý rok)
- Knihoplutí aneb čteme různé literární žánry

Informační lekce zaměřené na využití počítačů v knihovně v r. 2011:

- Bezpečný internet – povídání si s dětmi o nebezpečí internetu
- Práce s katalogem
- Projekt referáty – využívají často i mimosvitavské školy, vyučovací hodina probíhá v knihovně, využívají dostupnou literaturu (např. ZŠ Hradec n. Svit. – pracovní listy a soutěž na téma Amerika, ZŠ Felberova – regionální literatura a pracovní list do vlastivědy, ZŠ Sokolovská – ohrožená zvířata a rostliny, atd.)

Soutěžní programy:

- Hrátky v knihovně
- Knihovnická Kimovka
- Zimní hádanky
- Vánoční čtení a křížovka
- Střelba na písmena do zprávy
- Logické úkoly
- Pohádková soutěž
- Pohádkové, večerníčkové a literární soutěže
- Bludiště
- Literární pexeso
- Uhodni pohádku (vyprávění, pantomima)
- Poznej pohádkovou postavu (kreslení)
- Drobné hry a soutěže v návaznosti na literární výročí

Ostatní:

- Děti čtou dětem – ve spolupráci se 2 čtenářskými kroužky ze ZŠ Sokolovská bylo několikrát v průběhu roku pořádáno společné čtení
- Návštěvy dětí ze stacionáře Světlanka – výběr literatury, povídání o knížkách

Zapojení do celostátních projektů a soutěží:

My všichni jsme Východočeši – víkendové soustředění dětí z Pardubického a Královehradeckého kraje spojené s vědomostní soutěží (naše družstvo vybojovalo 3. místo)

Píšeme knihu pro děti v Malé Himaláji – literární a výtvarná soutěž s postupem do celostátního kola (práce jsou vystaveny ve 2. podlaží Fabriky, zúčastnilo se 85 dětí)

Součástí byla i vědomostní soutěž ve znalostech této oblasti se 3 hodnotnými cenami motivující děti k vyhledávání informací v knihách a na internetu (účast 30 dětí)

Akce pro veřejnost

Večírek literárního časopisu *Psí víno*

Večer s básníkem Janem Těsnohlídkem, nositele Ceny Jiřího Ortena, jeho hosty a svitavskou kapelou LOS HONGOS.

Jsou Češi skutečně ateisté?

Přednáška Doc. PhDr. Zdeňka Vojtíška Th.D., religionisty zabývajícího se studiem kultů, sekt a nových náboženských hnutí, autor řady odborných publikací.

Listování *Ekonomií dobra a zla*

Listování knihou známého ekonoma Tomáše Sedláčka zpracováno jako scénické čtení v podání samotného autora, Lukáše Hejlíka a Alana Novotného.

Láska ctná a především nectná

Talk show spisovatele historických románů Vlastimila Vondrušky a skladatele a zpěváka Petra Traxlera. Netradiční vyprávění na věčné téma – žena a láska, tentokrát ve středověku.

Celonárodní čtení Bible

Knihovna ve spolupráci s SKS a místními církvemi se zapojila do 3. ročníku Celonárodního čtení Bible. V průběhu akce byly vystaveny nejnovější překlady Bible a pro děti připravena malá výtvarná soutěž.

Uganda aneb Jak mi tanec zachránil život

Povídání Jana B. Mwesigwy o Ugandě, její kultuře, umění, tradicích, hudbě a tanci s videoprojekcí, doplněné vystoupením profesionálního tanečníka a choreografa Maurice Yeka.

Když čtení bolí aneb jak pomoci dětem, aby je čtení bavilo

Přednáška psycholožky DYS-centra Praha PhDr. Lenky Krejčové, Ph.D, určená rodičům a pedagogickým pracovníkům (viz projekt Učíme se číst s Tobiášem).

Chtěl bych napsat sprejem...

Večírek se svitavskými básníky – tvůrci „živé zdi“, kytaristou Janem Havlem a kapelou Rufus. Poslední akce knihovny v kinokavárně Galaxii před její rekonstrukcí.

Jak pracovat s dětmi s problémy ve čtení a jak jim předcházet

Přednáška uznávaného dětského psychologa PhDr. Václava Mertina spojená s diskusí, určena pedagogickým pracovníkům a rodičům dětí s poruchami čtení (viz projekt Učíme se číst s Tobiášem).

Trnová dívka – horor a humor doby kamenné

Autorské čtení významného českého spisovatele, básníka, hudebníka a žurnalisty Jáchyma Topola z knihy příběhů severoamerických indiánů.

Skandinávie

Cestovatelskou besedu o skandinávských zemích vedl profesionální průvodce Miloš Kvapil. Součástí akce byla výstava **Dánská exlibris** – soubor exlibris dánských výtvarníků sestavený na výstavu v Odense, umístěná ve 2. podlaží Fabriky.

Cestou osudu a náhody – Sedm let s batohem na zádech

Beseda s Romanem Vehovským o nevšedních zážitcích z jeho dlouhého putování po Asii a Oceánii, plavbě po ostrovech Thajska a výhodách a nevýhodách solitérního cestování.

Některé z akcí byly součástí projektu předloženého na MK ČR – Literární besedy a autorská čtení (viz str. 15).

V roce 2011 pokračovala také spolupráce se stacionářem Světlanka. Pro klienty - seniory jsme připravili 4 besedy o literatuře.

Ve studovně probíhají pravidelná školení pro práci s počítačem, internetem a elektronickou poštou. Celkem 29 lekcí.

Knihovnu navštívili studenti Střední knihovnické školy v Táboře a Kabinetu informačních a knihovnických studií Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

VI. Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích výkonem regionálních funkcí v okrese Svitavy. Veškeré činnosti s tím související jsou hrazeny z dotace Pardubického kraje (v roce 2011 to byla částka 1.512 tis. Kč). Jedná se zejména o tyto činnosti

- nákup, zpracování a tvorba výměnných souborů pro obecní knihovny,
- revize a aktualizace knihovnických fondů,
- poradenská a konzultační činnost,
- vzdělávání knihovníků,
- statistické výkaznictví,
- pomoc s projekty a jejich realizací
- zavádění automatizace v knihovnách.

„Pravidla pro zajištění regionálních funkcí v Pardubickém kraji“, vydaná Krajským úřadem v Pardubicích nám ukládají povinnost dodržet nastavené standardy regionálních funkcí, které stanoví minimální počty svazků v dodávaných souborech, počet metodických návštěv, finanční ohodnocení jednotlivých výkonů, atd. Snahou je poskytnout srovnatelnou péči všem knihovnám Pardubického kraje. Městská knihovna ve Svitavách sama obsluhuje nejbližších 23 knihoven (Banín, Bělá nad Svit., Bohuňov, Brněnec, Březová nad Svit., Dětrichov u Svitav, Hradec nad Svit., Chrastavec, Janov, Javorník, Karle, Koclířov, Lavičné, Mikuleč, Opatov, Opatovec, Radiměř, Rozhraní, Sklené, Študlov, Trstěnice, Vendolí a Vítějeves). Pro zbývající obecní knihovny si objednávané služby u Městské knihovny v Poličce, Mor. Třebové, Litomyšli, Jevíčku, Bystrém a knihovny v Dolním Újezdě.

Ve sledovaném období jsme do výměnného fondu nakoupili a zpracovali 1.316 knih a rozvezli 60 výměnných souborů s 4.471 svazky obecním knihovnám, zrevidovali a zaktualizovali fond knihovny v 5 menších obcích (Banín, Bělá nad Svit., Lavičné, Radiměř a Vítějeves) - celkem 12.856 svazků.

Pomáháme při zavádění automatizace. Knihovny svitavského obvodu postupně napojujeme na Regionální knihovní systém REKS. Znamená to zpracovat jejich vlastní fond (v r. 2011 bylo uloženo 1.278 záznamů o knihovnických jednotkách knihovny v Javorníku, Mikulči, Študlově a Vendolí). Po zakoupení licence mohou tyto vesnické knihovny využívat všechny základní moduly knihovnického systému Clavius, podmínkou je připojení pomocí internetu k našemu terminálovému serveru.

Pomáháme se zpracováváním projektů do programu Ministerstva kultury ČR – VISK3 (veřejné informační služby knihoven). V roce 2011 pro obec Bělá nad Svit., Janov, Karli, Opatovec a Vítějeves.

Poskytujeme metodickou pomoc a zapracováváme nové knihovníky.

Svolali jsme 3 porady pro knihovny, které nám pomáhají se zajišťováním regionálních služeb, a schůzku dobrovolných knihovníků obvodu Svitavy. Pro knihovníky jsme uspořádali vzdělávací akci na téma „Elektronické knihy a elektronické čtečky“.

Ve spolupráci s Muzejní a vlastivědnou společností v Brně, Krajskou knihovnou v Pardubicích a Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme vydali **Bibliografii okresu Svitavy**.

VII. Granty

Městská knihovna ve Svitavách podala 3 projekty do grantových programů vyhlášených Ministerstvem kultury – „Knihovna 21. století“ a 1 projekt do programu „Veřejné informační služby knihoven „ VISK3. Všechny projekty byly úspěšné a celková výše dotace činila **64.000,-- Kč**.

Projekt: **Učíme se číst s Tobiášem**

8.000,-- Kč

V roce 2011 jsme se v knihovně zaměřili na pomoc uživatelům se specifickými poruchami učení a zvláště na děti s problémy ve výuce čtení. Rodičům a pedagogům jsme nabídli dvě kvalitní přednášky s autoritami v oboru – PhDr. Lenkou Krejčovou, předsedkyní pražského DYS-centra, a uznávaným dětským psychologem PhDr. Václavem Mertin. Navázali jsme kontakt i s dobrovolníky věnujícími se doučování dětí – tzv. Mentorský program města Svitavy. Lektoři začali navštěvovat knihovnu se svými klienty, využívají speciální fond nakladatelství Tobiáš a Portál, jejichž ediční činnost se zaměřuje i na děti se speciálními poruchami učení.

V rámci tohoto projektu jsme od března začali na našich webových stránkách uveřejňovat **Pohádky pro společné čtení**. Jedná se o texty speciálně upravené pro děti s poruchami čtení.

[Pohádky pro společné čtení](#)

Podpora dětského čtenářství nabývá stále na důležitosti. V posledních průzkumech školáků se ukazuje, že Česká republika se ve čtenářské gramotnosti postupně propadá. Pro pedagogy a rodiče jistě alarmující fakt. Pomoci dětem získat vztah ke knihám a čtení je potřeba od nejútlejšího věku a nejlépe v rodinách. Čtení může být zábavné a spojené i s dalšími aktivitami. Proto Městská knihovna od měsíce března uveřejňuje na svých stránkách každý měsíc jednu pohádku paní Aleny Vorlíčkové. Pohádky mohou rodiče nebo pedagogové dětem vytisknout a využít ke společnému čtení a hraní. Text je vhodný i pro děti se specifickými poruchami čtení.

- **Vánoční pohádka**
- **Dívka z pomeranče** – pohádka na prosinec
- **Nejlepší nevěsta** – pohádka na listopad
- **Tanec s vodníkem** – pohádka na říjen
- **Pasáček a spící víly** – pohádka na září
- **Ježek** – pohádka na srpen
- **Tři přání** – pohádka na červenec
- **Čarovný mlýnek aneb Proč je mořská voda slaná** – pohádka na červen
- **Převozník a princezna** – pohádka na květen
- **Víla od smaragdové řeky** – pohádka na duben
- **Noc v lese** – pohádka na březen

Na základě získaných zkušeností bychom rádi navázali v roce 2012 dalším projektem.

Projekt: Zvukové knihy pro slabozraké a nevidomé 8.000,-- Kč

Cílem předloženého projektu bylo doplnění a rozšíření nabídky fondu zvukových knih a nahrávek literárních děl pro slabozraké a nevidomé. Celkem bylo nakoupeno 122 titulů zvukových knih z produkce Knihovny a tiskárny K. E. Macana v Praze.

Uživatelé zvukových knih využívají i audioknihy z vydavatelství Tympanum, Radioservis, Supraphon, ..., jejichž výpůjční dobu jsme prodloužili nově z jednoho týdne na 1 měsíc.

V průběhu roku 2011 bylo půjčeno 506 těchto dokumentů.

Projekt: Literární besedy a autorská čtení 8.000,-- Kč

Z přidělené dotace byly hrazeny honoráře. Nabídka literárních besed a autorských čtení byla pestrá a pozvání přijali známé osobnosti kulturního života. Jáchym Topol četl ze své knihy povídek „Trnová koruna“ a zajímavě vyprávěl o životě indiánů, autor historických románů Vlastimil Vondruška přiblížil zvyky středověku v pořadu „Láska ctná a nectná“ pro veřejnost a besedoval i se studenty svitavského gymnázia, netradiční byl Literární večírek autorů kolem časopisu „Psí víno“, z projektu Listování jsme si vybrali téma knihy „Ekonomie dobra a zla“ známého ekonoma Tomáše Sedláčka, který do Svitav přijel osobně, atd. Studenty zaujal večírek se svitavskými básníky, tvůrci „živé zdi“. Poučná byla přednáška religionisty Doc. PhDr. Zdeňka Vojtíška „Jsou Češi skutečně ateisté?“.

Velkému zájmu se těšily cestovatelské besedy – např. o Skandinávii s průvodcem Milošem Kvapilem, povídání o kultuře, umění, tradicích a hudbě Ugandy s Janem B. Mesigwou doplněné ukázkami tance tanečnicka choreografa Maurice Yeka, atd.

Projekt: Připojení knihovny Opatovec a Rozhraní 40.000,-- Kč

Městská knihovna je pověřena regionálními funkcemi pro bývalý okres Svitavy. V minulých letech připojila do regionálního knihovního systému REKS pět obecních knihoven obvodu. Předložený projekt měl za cíl zautomatizovat další dvě knihovny (Opatovec a Rozhraní). Spoluúcast ve výši 30 % byla hrazena z finančních prostředků Pardubického kraje určených na výkon regionálních funkcí.

Společným projektem knihoven je využívání mediální databáze Anopressu a ASPI v rámci konsorciálního přístupu pro přihlášené knihovny (příjemcem dotace je garant projektu Národní knihovna ČR – hodnota přístupu do databází pro naši knihovnu je cca 20 tis. Kč ročně).

VIII. Prezentace knihovny

Činnost knihovny a informace o pořádaných akcích zveřejňujeme na nových webových stránkách knihovny www.booksy.cz, zřizovatele www.svitavy.cz, v kabelové televizi a rozhlasovém vysílání. Příspěvky zasíláme také do regionálního tisku Naše město, Svitavského deníku a odborných knihovnických periodik.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA VE SVITAVÁCH

Aktuality | Pro čtenáře | Pro knihovny | Pro školy | O knihovně

« Starší příspěvky »

Pohádky pro společné čtení

1.3.2011 | Autor: Vladimír Sýkora

Podpora dětského čtenářství nabývá stále na důležitosti. V posledních průzkumech školáků se ukazuje, že Česká republika se ve čtenářské gramotnosti postupně propadá. Pro pedagogy a rodiče jistě alarmující fakt. Pomoci dětem získat vztah ke knihám a čtení je potřeba od nejtělejšího věku a nejlépe v rodinách. Čtení může být zábavné a spojené i s dalšími aktivitami. Proto Městská knihovna od měsíce března uveřejňuje na svých stránkách každý měsíc jednu pohádku pani Aleny Vorlíčkové. Pohádky mohou rodiče nebo pedagogové dětem vytisknout a využít ke společnému čtení a hraní. Text je vhodný i pro děti se specifickými poruchami čtení.

[...pokračovat ve čtení >](#)

V kategorii Archiv |

Život po životě

9.2.2012 | Autor: Vladimír Sýkora

Život po životě
pondělí 27. února 2012 / 16.00 hod. / Fabrika – aula (3. patro)

Autentický příběh osobního prožitku klinické smrti Jana Boštika

V kategorii Aktuality |

Rychlá volba

- Katalog
- Čtenářské konto
- Knižní novinky
- MVS pro čtenáře
- MVS pro knihovny
- Váš tip na knihu
- Pohádky pro společné čtení
- Nejžádanější tituly za rok 2011

Výpůjční doba

Dětské oddělení:	
Pondělí	12:00 - 18:00
Úterý	12:00 - 18:00
Středa	9:00 - 18:00
Čtvrtek	12:00 - 18:00
Pátek	12:00 - 18:00
Sobota	9:00 - 12:00

Kategorie

- Aktuality
- Archiv

PLÁN NA ROK 2012

V roce 2012 bychom chtěli nabídnout školám i svitavské veřejnosti zajímavé besedy a autorská čtení známých osobností kulturního života, vzdělávací akce na podporu čtenářství a program volnočasových aktivit pro děti ze sociálně slabších skupin, které tráví v knihovně často celé odpoledne.

Plánované akce jsme zapracovali do projektů a žádosti podali do dotačních programů Ministerstva kultury ČR. Do konce března budeme vědět, zda jsme byli úspěšní.

Spolupráce s ostatními organizacemi

Ve své činnosti budeme i nadále spolupracovat s ostatními institucemi ve městě a pomáhat při rozvoji vzdělávání, přístupu k informacím a snažit se přispět k rozvoji dětského čtenářství. Máme velmi dobré vztahy se všemi typy škol ve městě, výhodou je umístění knihovny společně s dalšími organizacemi v jedné budově. Výborná je spolupráce se Střediskem kulturních služeb, se kterým společně pořádáme některé kulturní akce a zajišťuje nám technický servis našich programů (přípravu techniky, ozvučení,...). Rozvinula se spolupráce i s dalšími organizacemi – Mateřským centrem Krůček, Klubem seniorů, stacionářem Světlanou a městským muzeem.

Spolupráce mezi knihovnami je již tradiční a automatizované systémy jednotlivých institucí umožňují jejich účelné propojení a získávání tak většího objemu informací ze vzdálených zdrojů.

Své opodstatnění má i členství v konsorciu knihoven, které nám umožní využívat bezplatně faktografické a další odborné databáze a šetřit tak finanční prostředky z vlastního rozpočtu organizace. Garantem těchto projektů je Národní knihovna ČR.

Regionální funkce

Výkon regionálních funkcí bude knihovna vykonávat i v roce 2012. Krajská dotace je rozdělována podle počtu pracujících knihoven a obyvatel regionu a na tento rok byla dotace pro knihovny Pardubickým krajem (pro nedostatek finančních prostředků) krácena téměř o 32 % proti roku 2011 (1.028 tis. obdrží okres Svitavy). Takto snížený příspěvek nemůže pokrýt zavedené parametry služeb a odměny za jednotlivé výkony. V důsledku toho dochází ke změně systému. Je nutné dodržet celostátní standardy služeb (poskytnout minimálně 120 knih každé malé obecní knihovně, nejméně 1 metodická návštěva za rok, poskytnou pomoc při revizích a aktualizacích, atd.). Na nákup literatury zbývá z dřívějších 40 – 45 % dotace pouze 25 %, zbývající část pokryje úhradu poskytnutých služeb vesnickým knihovnám.

Pardubický kraj počítá s tím, že od roku 2013 by měli zřizovatelé obecních knihoven dle svých možností sdružovat prostředky na nákup literatury. S touto formou financování má již dlouholeté zkušenosti okres Ústí nad Orlicí. V prvním pololetí tohoto roku se uskuteční setkání starostů a knihovníků obcí, kde jim vysvětlíme problémy s financováním regionálních funkcí a zdůrazníme potřebu jejich finanční spoluúčasti na nákup literatury.

Předložené projekty na rok 2012

Městská knihovna ve Svitavách podala maximální možný počet (celkem 6 projektů) do grantových programů vyhlášených Ministerstvem kultury – „Knihovna 21.století“ a „VISK3 – veřejné informační služby knihoven“:

Program *Knihovna 21. století*: povinná spoluúčast 50 % požadovaná dotace

Učíme se s Tobíášem 2

9.000,-- Kč

Navazuje na projekt z roku 2011, ve kterém jsme se zaměřili na pomoc dětem se specifickými poruchami učení a zvláště ve výuce čtení. Tentokrát bychom chtěli pomoci dětem s logopedickými vadami.

V poslední době jsme zaznamenali poptávku po knihách s logopedickou tematikou. Stále více dětí předškolního věku má problémy s výslovností, navštěvuje logopedickou poradnu a do první třídy nastupuje s odkladem. Řeč začleňuje člověka do společnosti, ovlivňuje jeho poznávání, citový i rozumový vývoj, je nástrojem myšlení. Vývoj řeči probíhá v dětském věku a slovní zásoba se vyvíjí po celý život. Knihovny mají nezastupitelnou úlohu v osobnostním rozvoji dětí.

V rámci projektu plánujeme nákup knih s logopedickou tematikou, logopedické pomůcky a přednášku odborníka.

Volnočasové aktivity pro děti – nečtenáře

6.000,-- Kč

Knihovny v současné době plní funkci nejen informační a vzdělanostní, ale i sociální. Tráví zde svůj volný čas děti ze sociálně slabších rodin i děti, které přijdou do knihovny pobýt v době, kdy čekají na spoje ze školy domů.

Rádi bychom přispěli k pozitivnímu a užitečnému naplnění jejich volného času tak, aby netrávily v knihovně čas pouze hraním počítačových her. Některé z nich zájem mají, jde pouze o to, že se jim nikdo nevěnuje a to mnohdy ani v rodině. Nechceme suplovat činnost nízkoprahového klubu, ale chtěli bychom podchytil zájem některých dětí a pomoci jim k získání základních čtenářských návyků a jejich socializaci.

Děti si rády prohlížejí obrázkové knížky, čtou časopisy, kreslí, hrají hry a soutěží. Tyto aktivity bychom spojili do akce „Malujeme komiks“ – děti samy budou aktéry, zapojí se, uvidí výsledky své práce. Jejich pocit seberealizace bychom umocnili motivací ve formě odměny.

Literární besedy a autorská čtení

9.000,-- Kč

Cílem projektu je nabídnout svitavské veřejnosti zajímavé literární besedy a autorská čtení známých osobností kulturního života.

Z plánovaných akcí bych uvedla: literární besedu s Mgr. Martou Ljubkovou „Současná česká literatura v neformálním pojetí“, přednášku prof. Šlosara o současném jazyce, přednášku ing. Wellnera „Starověký Egypt mezi Alexandrem Velikým a Kleopatrou“, spisovatele historických románů Vlastimila Vondrušky „Přemyslovská epopéj“, autorské čtení z nové knihy Arnošta Goldflama, povídání s básníkem Jaromírem Typltem, ... Některé akce pořádáme ve spolupráci s Literární čajovnou a divadlem DOMA.

Program VISK3: _____ povinná spoluúčast 30 % _____ požadovaná dotace

Implementace katalogu OPAC 2.0 Carmen

60.000,-- Kč

V projektu jde o nákup finančně náročného (investice) katalogu 2.0 nové generace. Tento umožňuje vzájemnou komunikaci uživatelů knihovny - vyjadřovat a publikovat zde vlastní názory, reagovat na recenze literárních děl, atd. Pro knihovnu je přínosná zejména zpětná vazba.

Výhodou nového katalogu je jednodušší vyhledávání žádaných dokumentů zadáním požadavku do jednoho řádku bez znalosti druhu údaje nebo pole, výhodné je provázání modulu na další služby, například Wikipedii a Google Book Search.

Připojení obecních knihoven do REKSu

70.000,-- Kč

Projekt řeší další fázi připojování obecních knihoven obvodu Svitavy do regionálního knihovního systému (Banín, Bohušov, Chrastavec, Radiměř, Sklené a Trstěnice) a tím další rozšíření regionální báze dokumentů – regionálního katalogu.

Uložení záznamů je dlouhodobá záležitost a spuštění automatizovaného výpůjčního protokolu je možné až po uložení všech záznamů do elektronického katalogu, ale s ohledem na skutečnost, že finanční prostředky na dotační programy se každým rokem snižují, rozhodli jsme se podat tuto žádost v r. 2012.

Spoluúčast bude hrazena z prostředků Pradubického kraje určených na výkon regionálních funkcí

Revizní moduly pro obsluhované knihovny regionu

26.000,-- Kč

Cílem předloženého projektu je společný nákup revizních modulů pro obecní knihovny v Bělé u Jevíčka, Biskupice, Dětřichov u Svitav, Dlouhé Loučce, Hartmanicích, Chornici, Janově, Jaroměřicích, Sebranicích, Slatině, Trpíně a Útěchově (celkem 12 licencí). Hromadný nákup licencí je výhodný, sleva představuje 30% nákladů. V případě přidělení dotace z celé výsledné částky ušetříme dalších 70 % nákladů.

Obce se písemně zavázali uhradit finanční spoluúčast projektu.

Ve Svitavách 7. února 2012

Zpracovala: Milada Vacková

Využití WWW katalogu 2011

